

Vladár Gábor református lelkipásztor igehirdetése
2020. május 31., Pünkösöd vasárnapja du. 15 óra (Szt. Imre rk. templom)

Bábel tornyától a jeruzsálemi pünkösdig

„A mi segítségünk az Úr nevében van, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök és igaz Isten”

Énekeljük: 378. dicséret 1-2. versét („Adjunk hálát mindnyájan az Atya Úr Istennek”)

Énekeljük: 373. dicséret 1., 4-5. és 8. verse („Jövel, teremtő Szentlélek”)

Lekció: Apostolok Cselekedetei 2,1-13

„Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valamilyen lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak. Sok kegyes zsidó férfi élt akkor Jeruzsálemben, akik a föld minden nemzete közül jöttek. Amikor ez a zúgás támadt, összefutott a sokaság, és zavar támadt, mert mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni. Megdöbbenek, és csodálkozva mondták: Íme, akik beszélnek, nem valamennyien Galileából valók-e? Akkor hogyan hallhatja őket mindegyikünk a maga anyanyelvén? Pártusok, médek és elámiták, és akik Mezopotámiában laknak, vagy Júdeában és Kappadóciában, Pontuszban és Ázsiában, Frígiában és Pamfiliában, Egyiptomban és Líbia vidékén, amely Ciréné mellett van, és a római jövevények, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, amint a mi nyelvünkön beszélnek az Isten felséges dolgairól. Megdöbbenek mindnyájan, és tanácstalanul kérdezték egymástól: Mi akar ez lenni? Mások azonban gúnyolódva mondták: Édes bortól részegedtek meg.”

Imádkozzunk! *Szentlélek Istenünk! Te annak idején alászállottál a tanítványaidra, és jelenléteddel erőt adtál nekik, hogy elmenjenek, és hirdessék az evangéliumot a föld végső határáig. Most arra kérünk, áldj meg minket is! Adj nekünk mennyei erőt az evangélium hirdetésére és megértésére, hadd tudjunk mi is bizonyosságot tenni Rólad, a megváltás örömről. Köszönjük, hogy Igéd a mai napon - Szentlelked erejéből - életünk tápláléka, ereje és vigasztalása lehet. Úgy is, mint meghallott Ige, és úgy is, mint látható Ige az úrvacsora közösségünkben. Áldd meg istentiszteletünket, szentelj meg minket jelenléteddel, és fogadd el könyörgésünket Jézus Krisztus érdeméért. Ámen*

Énekeljük: 378. dicséret 4. és 6. versét („Világosíts meg minket a Szentlélek Istennel”)

Textus: 1Mózes 11,1-4.6a.7:

„Az egész földnek egy nyelve és egyféle beszéde volt. Amikor útnak indultak keletről, Sineár földjén egy völgyre találtak, és ott letelepedtek. Azt mondták egymásnak: Gyertek, vessünk téglát, és égezzük ki jól! És a téglá lett az építőkövük, a földi szurok pedig a habarcsuk. Azután ezt mondták: Gyertek, építsünk magunknak várost és tornyot, amelynek a teteje az égig érjen; és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne

széledjünk az egész föld színén. ... Akkor ezt mondta az Úr: Menjünk le, és zavarjuk össze a nyelvüket, hogy ne értsék egymás nyelvét!

Pünkösödöt ünneplő Gyülekezet! Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A bibliaolvasó ember jól tudja, hogy a Szentírás egyes részei, különösen az Ó- és Újtestamentum igéi „beszélgetni” szoktak egymással. Általában az Ószövetség felől hangzik a kérdés, és az Újszövetség felől visszhangzik rá a válasz. A felolvasott két igeszakaszunk is ilyen egymásnak felelgető párbeszéd, és ebbe a párbeszédbe szent ünnepünkön most mi is behallgathatunk. Az egyik igeszakasz a bábéli toronyépítés története, ahol Isten összezavarta az addig egy nyelvet beszélő, egymást értő emberiség beszédét, a másik pedig a jeruzsálemi pünkösd nyelvcsodája, amikor a Szentlélek kiáradásának hatására a különböző nyelvű emberek is megértették egymást. A jeruzsálemi aratási ünnepen jelen lévő zsidók ámulva kérdezték: „Mi akar ez lenni?” És ugyanezt kérdezhették most mi is.

1) A bábéli toronyépítés történetét jól ismerjük (néhány héttel ezelőtt olvastuk bibliaolvasó kalauzunk nyomán). Arról hallunk itt, hogy az özönvíz után elszaporodott emberiség – a maga technikai lehetőségeitől megmámorosodva - egy égisz érő torony építésébe kezd. Az égetett téglá feltalálása valóban óriási technikai bravúrnak számított abban az időben. Ettől a sikertől elbizakodva mondják ezek az emberek: „Építsünk magunknak... tornyot, amelynek teteje az égisz érjen; és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne széledjünk az egész föld színén” (11,4). Íme, az ember, akinek nincs szüksége Istenre, és aki a saját kezébe akarja venni sorsának irányítását! Mi lett ennek az óriási technikai vállalkozásnak a vége? Amikor az embert megszedíti a saját technikai haladása, amikor önhittségében a saját önimádatának kíván tornyot építeni és hírnevet szerezni magának, - akkor előbb, vagy utóbb - örök gúny tárgyává lesz. A „bábéli zűrzavar” kifejezést még ma is ismerjük. Az egy közös nyelv szilánkokra hullott, és az egymást megérteni nem tudó emberek szétszéledtek a föld színén.

Testvéreim! Ne mondjuk elhamarkodottan, hogy nekünk semmi közünk nincs ehhez az ősi történethez. Éppen manapság látjuk, hogy a saját technikai tudásától megszedült ember milyen rettenetes öncsalás áldozata lehet. Való igaz, hogy soha nem élt az emberiség ilyen magas technikai színvonalon, mint ma. Ezt mi, idősebbek, talán még jobban is érzékeljük, mint a fiatalok. Ebbe a hihetetlen technikai fejlődésbe sokszor szinte belekápázik a szemünk. Rövid időn belül eljuthatunk más földrészekre. A digitális világban a technikai berendezéseknek korábban soha nem látott eszköztára áll rendelkezésünkre. A tudomány behatol az anyag legtitkosabb részecskéjébe is, a Hold után már a Mars bolygót ostromoljuk. Mindez nagyon jó dolog! Mégsem tudjuk megakadályozni, hogy egy szépen induló házasság ne menjen tönkre; hogy valaki ne ugorjon ki a kilencedik emeletről; hogy ne kerítsen minket hatalmába a gyilkos kór. Éppen akkor, amikor az ég felé törünk, lám, elég egy piciny vírus, és görcsbe rándul az egész emberiség gyomra. Isten talán így akar kigyógyítani minket az „olyanok lesztek, mint az Isten” szindrómából.

De kiolvashatunk ebből a történetből valami mást is. Egy olyan kor utáni sóvárgást, amikor az emberiség egyetlen közösségben élt, ugyanazt a nyelvet beszélte, és az egyik ember megértette a másikat. Babelben Isten különös módon összezavarta az emberiség nyelvét. Azóta vágyakozunk arra, hogy megértsenek minket. Azóta tudjuk, másokat megérteni nem egyszerű. Nem csak azt jelenti, hogy idegen nyelveket kell megtanulnunk, hanem meg kell tanulnunk a másik ember nyelvét, gondolkodását, és érzéseit. Hiszen még az egy nyelvet beszélők között is mennyi félreértés van! Micsoda rettenetes érzés, amikor egy családon, egy közösségen belül valaki ezt kénytelen mondani: „engem nem ért meg senki”. Milyen nagy baj az, amikor férj és feleség, szülők és gyermekek, családtagok, a fiatalabb és idősebb nemzedékek tagjai, vagy akár népek elhidegűlten, értetlenül és némán, sőt, akár ellenségesen élnek és állnak egymás mellett.

2) Szeretett Testvérek! Ebből a háttérből talán már jobban értjük az első jeruzsálemi pünkösöd jelentőségét. Pünkösöd nem csak azt jelenti, hogy Isten beváltja az Ószövetség mélyéről felénk hangzó ígéreteit, vagy, hogy elküldi a megriadt, a gyász fájdalommal küszködő tanítványokhoz a megígért Szentlelket. Istenünk eddig is beváltotta minden ígését. Mi tehát az új az első Pünkösöd ünnepének történeiseiben? Erre egy szóval válaszolhatunk: az Egyház! Pünkösöd az egyház születésnapja, az új közösség, a gyülekezet megszületésének a csodája. Eddig egyedül Izráel népe élt Isten kiválasztott népeként. Most pedig minden fajból és népből megszületik Isten anyaszentegyháza, amelynek „én is élő tagja vagyok, és örökké az is maradok (Heidelbergi Káté, 54. kérdés-felelet). Azok a felsorolt népek, amelyek közül az ünnepelni vágyó zsidók felzarándokoltak Jeruzsálembé, mind az eljövendő keresztyén misszió területei lesznek. Ők most e pogány világ képviselőiként vannak itt. Ezekhez szól a küldetésük. Isten Lelke nem szüntette meg Babel „átkát”, a különböző nyelveket (és az ezzel összefüggő nemzeti kultúrákat), hanem felhasználja azokat az evangélium hirdetésére. Isten magasztalása minden nyelven lehetséges (és nem csak angolul!).

Ami ott és akkor Jeruzsálemben történt, azt a külső szemlélő számára a „viharos szél” és a „tüzes lángnyelvek” kettős képében ábrázolja a szentíró. Tehát viharos szélben és tűznek lángjában jelenik meg Isten Szentlelke, amint ezt az Ószövetség népe korábban már többször is megtapasztalta. Az apostolok ekkor megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek el beszélni. Vagyis: eddig ültek, várazkodtak, most pedig Isten Szentlelke bizonyágtételre, prédikálásra indítja őket. Nem magukról, vagy magukból beszélnek, hanem a Szentlélek felhasználja őket a bizonyágtételre. Amit mondanak, az „minden értelmet felülhalad” (Fil 4,7). Nekünk, Isten ma élő egyházának, nem az a bajunk, hogy az egyház – úgymond – „csak” prédikál. Hanem az, hogy a saját „lelkünkéből”, és nem Isten Szentlelkétől indítatva tesszük ezt. A korszellem átüt a beszédünkön. „Jeleket és csodákat” kellene tennünk a világban, és nem az emberek tetszését keresnünk.

De hát kik ezek az emberek, akiket Isten felhasznált egyházának megalapítására? Ezek egyszerű galileai halászok. Olyanok, akik nem szerepelnek az újságok címlapjain, sem TV-híradókban. De hasonlók azok is, akik hallgatják őket. Ezek az emberek az akkori Európai Unió, a Római Birodalom különféle országaiban felnőtt zsidók második nemzedékének tagjai, akik már a befogadó ország nyelvét beszélnek. Vannak itt perzsa anyanyelvű zsidók, meg vannak latinul, görögül, krétaiul beszélők, Afrikában és Ázsiában élők. A zsidó anyanyelvüket már elfeledték, de Istenbe vetett hitük megtartotta és egyben tartotta őket. Valahogyan úgy, ahogyan még az 1980-as években hallottam egy derék erdélyi magyartól: nem mi tartottuk meg az egyházat – hanem az egyház tartott meg minket. Ezen az aratási ünnepen ez a világ minden tájára szétszóródott nép megtapasztalhatta: Isten szeret minket. Átéltették az Isten Lelke által nekik ajándékozott összetartozás érzését. Most, száz évvel a gyászos trianoni békediktátum után, száz év magány után, Isten iránti hálával valljuk mi, magyarok is a nemzeti összetartozás napján: „Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma, minden reggel megújul” (JSir 3,22). Ezért imádkozhatjuk együtt minden magyarral:

„Hatalmas Isten! Népek közé szórva, / 'Tebenned bízunk eleitől fogva!' / Mikor másunk nem volt, csak könny és zsoldár / Otthont keresve hajlékunk Te voltál.”

Pünkösdkor, Isten titkos munkálkodása folytán, feltáruznak a bezárt ajtók, a lezárt terek, és beárad mindenhová a Lélek. Nem csak a pártusok, médek és elámiták földjén vannak ilyen bezárt ajtók, hanem Magyarországon, s talán itt Sopronban is! Vannak bezárt ajtók az egy fedél alatt élők között, sőt, az egyes egyházak, felekezetek között is. (Nagyon „Szentlélekgyanús” eseménynek gondolom, hogy ma a Szent Imre templomban református úrvacsorai

közösségekben lehetünk együtt.) És ne is beszéljünk a kárpát-medencei világunkat még mindig szétfeszítő érdekellentétekről. Amikor még anyanyelvén sem beszélhet sokszor a magyar. Tudjuk, ha valakit csúfolnak, gúnyolnak, az bizony hamar elharaphatja - az (anya)nyelvét. Értjük talán, miért mondja az Úr Jézus, a mennybemenetelekor, utolsó parancsként, hangsúlyosan a tanítványainak: „Menjete el, és tegyetek tanítványa minden népet!” (Mt 28,19).

3) Szeretett Testvéreim! A mai ünnepünk nem történelemóra, nem ábrándos emlékezés az első pünkösdre. Az első keresztyén pünkösdnek nem abban az értelemben van jelentősége, hogy mi történt annak idején ott Jeruzsálemben. Sokkal inkább abban, hogy azóta is mutatja ez az ünnep azt a belső „törvényt”, amely szerint mindig is „sarjad” és növekszik az Isten anyaszentegyháza. A Szentlélek ma is ugyanígy munkálkodik a világban, de nem önmagát ismételve és másolva, nem fantáziátlanul. Ne várjunk hát a fejünk fölött lobogó tüzes lángnyelvekre. Ne várjunk viharos szélzúgásra sem. Isten közöttünk való munkálkodásának számtalan útja és módja van. „Az Úr csodásan működik/munkálkodik, de útja rejtve van. /Tenger takarja lányomát, szelek szárnyán suhan. / Mint titkos bánya mélyiben formálja terveit, /de biztos kézzel hozza fel, mi most még rejtve itt.” Igen, ha megmozdul az a kis mustármagnyi hit a szívedben, és előveszed a Bibliádat, és hallod, ahogyan Isten szól hozzád – akkor az Ő Lelke munkálkodik benned. Ha egy napon felfedezed: milyen jó, hogy meg vagy keresztelve, és szeretnél konfirmálni, úrvacsorázni – akkor az Ő lelke indította el benned ezt az érzést. Ha magányban, betegségben, halálra készülődve átéled, hogy Isten szeretetének ereje van, gyógyító, világot megváltó hatalma, és ezért a betegágyon, a halál árnyékában sem felejtjed el, hogy Isten nagyon szeret téged, mert tudod, hogy az Ő gyermeke vagy – nos, ott valóban Isten Szentlelke munkálkodik.

Az európai keresztyénség egyik legragyogóbb elméje volt a híres francia tudós és gondolkodó, Blaise Pascal. Amikor 36 éves korában meghalt (1662), ruhájában a szíve fölé bevarrva egy rövid feljegyzést találtak: „Bizonyosság! Tűz! Öröm! Békesség! Elfelejttem a világot és mindent, és csak Istenre gondolok. Igazságos Atyám, a világ nem ismer téged, de én ismertelek. Jézus, én elszakadtam Tőled, megtagadtalak, megfeszítettelek, de most teljesen átadom magam Krisztusnak, az én Megváltómnak.” Érződnek e szavakon a vigasztaló Szentlélek jelenlétének nyomai. Most értjük már, hogy az embernek önerejéből ugyan nem sikerülhet eljutni az Istenhez. Ezt bizonyítja Bábel tornyának sikerületlen befejezése. Ám Isten Szentlelke az első pünkösdkor kitöltetett, és beleáradt a mi gyarló emberi szívünkbe. Isten felől mindig van út az emberhez. Ez azonban csak a kezdet, kóstoló a mennyei világ jó ízéből. A Szentlélek az „eljövendő világ ereje”, ahogyan a Zsidókhoz írt levél írója fogalmaz (Zsid 6,5).

Szeretett Testvéreim! A megterített asztal, az Úr szent vacsorája a Szentlélekről szóló legszebb igehirdetés. Itt vár Urunk, hogy Szentlelke által, titokzatos szent közösségekben újra eggyé lehessünk vele, hogy újra láthatóvá tegye azt a láthatatlan szent Titkot, hogy mi az ő testének tagjai vagyunk. Vár, hogy bűneinkből megtisztítson, kétségeinktől megszabadítson, bánatunkban vigasztaljon, és felkészítsen anyaszentegyházának szent szolgálatára. Jöjjetek hát, mert íme, minden kész! Ámen

Imádkozzunk! *Mennyei Atyánk a Jézus Krisztus által! Áldunk és magasztalunk hozzánk lehajló atyai szeretetedért, hogy megkerestél és megtaláltál minket Jézus Krisztusban. Ha Te nem jöttél volna hozzánk, mi soha nem találtunk volna meg Téged. Ha nem szólítottál volna meg, nem beszélgethetnénk most Veled. Köszönjük, hogy Szentlelkeidet kiárasztottad ránk, és mi megtapasztalhatjuk érhetően, emberségbe öltöztetve mennyei hatalmadat. Megvalljuk előtted: nagy vagy jószágodban, hatalmas vagy szeretetedben,*

gazdag kegyelmedben. Gazdagok vagyunk, mert meggazdagítottál minket. Kincsünk az, amit Tőled kaptunk. Mindenek előtt köszönjük az Igét, a Veled való szent asztalközösséget. Készíts fel minket a Veled való áldott találkozásra. Bocsásd meg bűneinket, szenteld meg érzéseinket a megterített asztal közösségében.

Megváltó Istenünk! Köszönjük, hogy mielőtt ráébredtünk volna, hogy hiányzol az életünkben, Te már elindultál felénk. Köszönjük, hogy hívsz magadhoz, és elsősorban azokat hívod, akiknek szükségük van Rád: a megfáradtakat, a testi-lelki terheket hordozókat, a sebezhetőket, a végképpen elkeseredetteket. Atyánk! Elődbe hozzuk azokat a testvéreinket, akik élet és halál mezsgyéjén véglegesen a Te kezébe helyezték sorsukat. Ismered könnyeiket, sóhajaikat és halálfélelmüket. Urunk, megvalljuk, rossz vigasztalók vagyunk. Szentlélek Istenünk, Te légy erősségünk és gyámolítónk. Légy Atyánk a betegeinkkel! Állj melléjük! Légy nekik és mindnyájunknak gyógyítónk és őriző pásztorunk. Kérünk, töltsd ki Szentlelked vigasztaló erejét minden gyászoló testvérünkre.

Köszönjük Atyánk e mai napon is a gyermekeket, a fiatalokat, a konfirmandusainkat, az előttünk álló konfirmáció ünnepét. Légy a családokkal, azokkal, akikre a gyermeknevelés édes terhét helyezted. Add meg, hogy fiataljaink közelebb kerülhessenek Leleked által Hozzád, és egymáshoz is. Segítsd őket, hogy az irántad való hűségük örökre megmaradjon. Gyűjtsd őket újra és újra magad mellé.

Imádkozunk Atyánk magyar népünkért. Áldd meg e népet az élet szeretetével, az élni akarás lelkével, összetartozásunk édes örömeivel. Add, hogy „bibliás ősök sírja felett állva, találjon e nép végre önmagára, köszönjön meg mindent a „védőkar”-nak, s legyen testvére magyar a magyarnak”. Add, éljünk egymásért, és senki ellen, bárhol e földön, de Isten-közelben.

Légy Atyánk, e világ népeivel! Adj bölcsességet a népek felelős vezetőinek! És végül kérünk: Légy anyaszentegyházaddal! Áldd meg a különböző felekezeteket, hiszen mindnyájan Téged kívánunk szolgálni. Légy e minket befogadó katolikus közösséggel, lelkipásztorával, áldó kegyelmed legyen velünk. Krisztusért kérünk, hallgass meg könyörgésünkben. Ámen.

MIATYÁNK

Adakozás: Hirdetem az adakozás lehetőségét, tudva, hogy a jókedvű adakozót szereti Isten.

ÚRVACSORA

ÁLDÁS: Istennek népe! Áldjon meg tégedet az Úr, és őrizzen meg tégedet.

Ragyogtassa rád orcáját az Úr, és könyörüljön te rajtad.

Fordítsa az Úr az ő orcáját te reád, és adjon békességet neked. Ámen

Énekeljük: 467. dicséret 1. és 4-5. versét („Mily jó, ha büntől már szabad”)

HIMNUSZ